

Peygamber Efendimizin bu kadar mükemmel yaratılmasında, kendi payı var mıdır, yoksa tamamen Allah'ın bir ikramı mıdır?

İnsanın alemi biri büyük diğeri küçük olmak üzere iki daireden oluşur.

Büyük daire insanın müdahil olamadığı ve tamamen Allah'ın takdir ve ikramına bakan bir dairedir. Bu daireye insanın bütün özellikleri ve irade ve seçimleri dışındaki bütün kemalatı dahildir. Oranlama yapmak gerekirse, büyük daire insanın yüzde doksan dokuzunu, küçük daire ise yüzde birini temsil eder. Bu Peygamber Efendimiz (asm) de dahil bütün insanlar için aynıdır, değişmez. İnsanda ne kadar kemal ve cemel sıfatlar varsa bunların hepsi bu dairenin alanında ve sınırındadırlar. Bu yüzden kimse üstünde tezahür eden cemel ve kemal sıfatlarla gururlanıp kibirlenemez ya da öyle olmak gerekir.

Küçük daire ise, insanın iradesine bakan ve insanın sorumlu olduğu dairedir. İman küfür, hayır şer, iyilik kötülük gibi kavramlar bu dairenin sınırları içindedir.

Lakin Allah büyük daire ile küçük daire arasında bir uyum ve gereklilik bağı koymuş ve bu uyum ve bağı insanın iradesine bırakmış. Mesela büyük daire mükemmel ve muazzam eserlerin sergilendiği bir saray ise, küçük daire bu eserlerin görünmesini temin eden bir lamba ve bir ışık gibidir. Malum sarayda ışık ve lamba olmaz ise sanatlar görülmez ve anlaşılmaz. İşte insanın önemi bu bağı kurulmasında ortaya çıkıyor. Bu bağı kurulmasında da her insanın performansı farklı oluyor.

Peygamber Efendimiz (asm)'in üzerinde tezahür eden bütün kemal ve cemel sıfatlar İlahi birer mevhibedir. Lakin bu mevhibenin idrak ve ilan edilmesinde Peygamber Efendimiz (asm) en gayretli ve en mükemmel performans sergileyen ve büyük daire ile küçük daire arasında en muazzam telifatı temin eden en zirve kuldur. diyebiliriz.

Allah ezeli ilminde Peygamber Efendimiz (asm)'in küçük dairedeki bu gayret ve azmini bildiği için, bu gayret ve azim o nimetlere illet olmuş demekte de bir sakınca mülahaza etmiyoruz.